

OLYMPISMUS

Olympismus a umění

Téma olympismus a umění má širší rámec olympismus a kultura. Spojení sportu a kultury se v pojetí olympismu, jak ho koncipoval Pierre de Coubertina, stalo jedním z kořenů olympismu, jehož novodobou podobu inspirovala, jako mnohé, Antika. Jak uvádíme na jiném místě (kap.3), pohybová aktivita patřila ve starověkém Řecku k výchově mladé generace – tělesná dokonalost se považovala za stejně důležitou jako rozvoj duchovní. (Platon: „je nutno formovat tělo v gymnastice stejně jako duši v múzické výchově“). Už Egypťané a později Řekové měli za to, že trénink a tělesná cvičení jsou integrální součástí kultury. V těchto civilizacích byly různé formy pohybové činnosti často spojovány s jinými výrazovými formami kultury – sochařstvím, malířstvím, básnictvím, písmem aj. Samotné antické olympijské hry byly kosmopolitním setkáním sportovců, filosofů, básníků, výtvarníků, historiků, spisovatelů. Básníci na starověkých hrách deklamovali svá díla, hudebníci dotvářeli podmanivou atmosféru. Shromáždění bylo ideálním stánkem idejí, konfrontací myšlenek a jejich sdílením i předáváním. Současně se umělci pro svoje díla nechávali inspirovat nádherou lidského těla v pohybu. Jak svědčí četné dochované nálezy (sochy, keramické vázy), sport v antickém provedení tehdejší umělci zvláštním způsobem uctívali a jeho náměty ve výtvarném zobrazení nebyly ojedinělé. Vítězové starověkých olympijských her měli právo vztyčit v areálu Olympie svou sochu.

Coubertin oživil duch Antiky a založil novodobé olympijské hnutí. Byl přesvědčen, že i umění musí zaujímat významné místo v lidském životě, ve výchově mladých a že sport a umění nelze oddělovat. OH moderní doby tento umělecký kořen neztratily, naopak byl na ně položen důraz. Humanista Coubertin v nejširším slova smyslu pojal do olympismu požadavek zdokonalování individua a společnosti pomocí sportu. Hry měly být víc než sport a tělesná aktivita, měly „sytit také ducha a duši“, měly být „harmonii kultury a výchovy“. Pro Coubertina hry přesahovaly pouhé fyzické úsilí, měly mj. demonstrovat i sjednocení umění a sportu. Pokoušel se to naplňovat celým svým životem a dílem. Pro něho formativní vliv umění a sportu nebyl v protikladu, ale naopak vytvářel jeden celek: „Sport také produkuje umění, má co činit s krásou sportovců, jsou to živá sochařská díla. Antické umění bylo inspirováno sportovci spíše v klidu, ve statických polohách. Moderní umělec má mnoho dalších interpretačních možností.“ Za zmínku v této souvislosti stojí, že shodou okolností ve stejné době jako novodobý olympismus se rodí a nabírá dech kinematografie, která už v prvních letech objevovala krásu sportu a OH a dala vzniknout řadě filmových děl - např. Les Dieux du stade nebo Les Charions de feu. I většina pozdějších oficiálních filmových záznamů OH měla až na výjimky úroveň jistého uměleckého dokumentu (např. Reifenstahlová 1936, „Viděno osmi“ předních světových režisérů z OH 1972 v Mnichově). Tuto doktrínu Coubertin nejen šířil, ale uvedl do praxe návrhem na zařazení uměleckých aktivit do rámce OH.

OLYMPISMUS

Pro oficiální garanci svých záměrů zorganizoval 23. května 1906 v Paříži „Konzultativní konferenci umění, literatury a sportu“. Zúčastnilo se jí více než 70 spisovatelů a umělců, a diskuse směřovala k tomu, jak může umění spolupracovat při slavnostech moderních her. Konference navrhla MOV organizovat pět soutěží – v architektuře, hudbě, sochařství, malířství a literatuře. „Pentatlon múz“ měl za cíl každé čtyři roky vyznamenávat díla inspirovaná sportem.

První umělecké soutěže (rovnocenné se soutěžemi sportovními) byly zařazeny do programu her V. olympiády 1912 ve Stockholmu. Bylo uděleno 5 zlatých a 1 stříbrná medaile. (Zlatá medaile za literaturu byla udělena poemě „Óda na sport“ podepsané autory G. Hohrodem a M. Eschbachem, které však nikdo neznal. Až v roce 1919 se k autorství a pseudonymu přiznal sám Pierre de Coubertin.) Později se počet oborů rozšiřoval a diferencoval – např. zvláštní soutěže architektonických návrhů a urbanistických návrhů, soutěže soch, medailí a reliéfů, výtvarné soutěže olejomalb, kreseb a akvarelů, rytin, leptů a užité grafiky, v literatuře díla lyrická, epická a dramatická, v hudbě instrumentální skladby, orchestrální sklady, zpěv. Také čeští umělci se v těchto soutěžích neztratili a získali několik ocenění: v roce 1932 Josef Suk stříbro za pochod V nový život a Jakub Obrovský bronz za sochu Odyssea, v roce 1936 Jaroslav Kříčka bronz za Horáckou suitu.

Poslední olympijské umělecké soutěže se uskutečnily v rámci her XIV. olympiády v Londýně 1948. Poté se v rámci OH konaly výstavy uměleckých děl (nově také fotografií a sportovní filatelie) a umělecká vystoupení. Počínaje OH v Melbourne 1956 a hlavně v Římě 1960 byly umělecké soutěže po dobu her transformovány ve „festival umění“. Festival umění se stal tradicí a dokonce součástí Olympijské charty, která ukládá organizačnímu výboru OH po schválení MOV zařadit „program kulturních akcí,... sloužící vzájemnému porozumění a přátelství mezi účastníky a dalšími osobami“. Kulturní program má zahrnovat akce pořádané v olympijské vesnici i v hostitelském městě během her. K jeho zastáncům patřil minulý předseda MOV J. A. Samaranch, když při nejrůznějších příležitostech hovořil o rozdílu mezi izolovaným mistrovstvím světa a OH, zdůrazňoval mj. i propojení sportu a umění. Kulturní festival probíhá v posledním období s různou intenzitou v hostitelské zemi již celé čtyři roky před OH. (Např. v Řecku byla na programu série antických dramát, koncertů klasické i moderní hudby, baletních a tanečních vystoupení, výstav, účinkujícími byli domácí i zahraniční umělci, aktivně se uplatnili i řečtí školáci v nejrůznějších přehlídkách kreseb, písennictví, recitace aj.)

Pro zdůraznění zájmu o tuto problematiku MOV reagoval i organizačně: jeho Kulturní komise (Commission culturelle) byla založena v roce 1968. Postupně došlo k propojení její činnosti s Komisí pro mezinárodní olympijskou akademii, transformací vznikla v osmdesátých letech „Komise pro MOA a olympijskou výchovu“ později nazvaná „Komise pro kulturu a olympijskou výchovu“ (předseda Zhenliang He z Číny, místopředseda M. Filaretos z Řecka). Tématika se periodicky objevuje i na zasedáních MOV, také na výročním Olympijském kongresu století v roce 1994

OLYMPISMUS

(Paříž) bylo v řadě příspěvků na kulturní aspekty olympismu upozorňováno zvláště v souvislosti s rostoucí komercializací sportu.

O podobě vztahu sportu a kultury se v olympijské hnutí vedou obsáhlé více či méně oficiální diskuse. Např. Fórum MOV sport a kultura v olympijském muzeu v Lausanne 1997 shromáždilo široké spektrum zájemců (zúčastnili se sportovní funkcionáři, sportovci, literáti, reprezentanti uměleckých profesí) a program jednal o čtyřech tématech: Sport jako kultura, Sport a kultura v moderní době, Olympismus – inspirační kulturní zdroj, Sport a humanismus. Přes zčásti málo plodné jednání o tom, zda sport je součástí kultury či sport je kultura, se forum v závěrech shodlo na jejich společných cílech, rysech, na jejich prostupování a individuálních i společenských vlivech:

- sport jako kulturní jev má nezanedbatelnou roli ve výchově a olympismus ovlivňuje vytváření vědomí sounáležitosti a tolerance mezi různými kulturami,
- sportovní kultura hraje významnou roli v rozvíjení nových uměleckých forem, designu, architektuře a urbanismu,
- kulturní aspekt olympismu spočívá i v tom, že obsahuje morální sílu, výchovné hodnoty a estetické vnímání.

Forum současně upozornilo na nebezpečí pro olympijské hnutí:

- neobjeví-li se projevy kulturnosti např. ve vrcholovém mezinárodním sportu, zůstane spojení sportu a kultury pouhou proklamací,
- nebezpečí dominance aspektu soutěžení,
- kultura ve sportu může být ohrožena penězi: kultura sportu se může změnit v kulturu peněz.

Fórum také doporučilo kulturní komisi MOV aktuální i perspektivní orientaci její aktivity.

V návaznosti na to MOV v roce 1998 vyhlásil za spoluúčasti komise olympijskou soutěž „Sport a umění 2000“. Zájem však nebyl velký ani u organizátorů OH ani v uměleckých kruzích. Soutěž se uskutečnila rok před OH na národních úrovních, poté na úrovni mezinárodní s udělením cen, ve dvou kategoriích: studenti uměleckých škol a sportovci-umělci. 54 NOV z pěti kontinentů přihlásilo do finále 113 grafik a obrazů, 68 sochařských děl (zastoupena byla i Česká republika, malíř Jan Rýz). Soutěž jako celek se ukázala dostatečně kvalitní a jury doporučila soutěž každé čtyři roky opakovat.

OLYMPISMUS

Opět byla vyhlášena na rok před OH v Aténách 2004. ČOV reprezentovali vítězové národního kola (J. Straka a M. I. Vejrová). Mezinárodní soutěže MOV na jaře v Lausanne se zúčastnilo 65 kandidátů ze 40 zemí. ČOV se připojil k soutěži MOV v roce 2008, uskutečnilo se také národní kolo soutěže a vítězné dílo akademického malíře Michala Rittsteina vyslal do mezinárodního kola.

V roce 2005 ČOA obsadila vítěznými pracemi soutěž Sport a literatura, vyhlášenou MOV a ČOV. Téma bylo dáno: Sport, olympijské hry, sebezdokonalování, fair play, radost z vynaloženého úsilí, respektování ostatních, harmonie těla a ducha. Do soutěže bylo přihlášeno 86 prací, vítězná díla (absolutní vítězkou se stala M. Vanišová z Ostravy) byla zaslána do mezinárodní soutěže MOV, obdržela uznání MOV a ceny ČOV, byla publikována v Učitelských novinách, časopisu Tělesná výchova a sport mládeže a Školním sportu.

Podobné fórum jako v roce 1997 se uskutečnilo v roce 2000 na téma: MOV a jeho kulturní politika. Jednání bylo živé, závěry vymezily v této sféře novou současnou roli MOV, Olympijského muzea a MOA - měly by být také platformou multikulturního setkávání. Olympijské hnutí musí zachovat diversitu kultur a vyhýbat se jejich homogenizaci, z historického i současného pohledu je hnutí spíše euro-americkým. Bylo-li tomu tak v počátcích, kdy se hnutí instalovalo a profilovalo, mělo to svoje důvody, nastává však čas změny.

Fóra tohoto typu organizují také EOC (Evropské olympijské výbory), např. 2001 v Římě.

Praktických kroků a výsledků je však podle komise MOV dosud málo, týkají se spíše olympijských ceremoniálů a festivalů umění během her. Je tomu tak mj. i proto, že taková činnost vyžaduje ekonomické zajištění. Komise MOV má za to, že zatím málo aktivity vyvíjejí NOV. Komise by ráda viděla každoroční akce „sport a kultura“ i v neolympijských letech.

Olympismus má svoje museum (Musée Olympique Lausanne). O jeho vybudování se významně zasloužili předseda MOV J. A. Samaranch a světoznámý mexický architekt Pedro Ramirez Vazques. Bylo otevřeno 23. června 1993 při příležitosti 100. zasedání MOV, toto zasedání také museum hostilo a poprvé v historii se široce věnovalo tématu „Sport a kultura“. Jednání tak mělo přitáhnout pozornost ke všem komponentám olympijského hnutí a stvrdit „kulturní politiku“ MOV. Kromě expozic je museum současně místem setkávání, bádání a propagace olympismu. ČOV se dostalo mimořádné pocty umístit v areálu muzea bronzovou sochu českého olympionika století a olympijskou legendu Emila Zátopka (autor akademický sochař J. Brož).

Olympijskému hnutí je snaha o kulturnost vlastní, a že propojení sport – kultura má reálný základ. Na druhou stranu také vývoj sportu a různých uměleckých disciplín v uplynulém století mnohokrát ukázal, že k plodnému vzájemnému ovlivňování

OLYMPISMUS

nezřídka docházelo. I když kvantitativně se nejedná o příliš početnou tendenci, sport se nejednou stal námětem výtvarného, hudebního, literárního a tanečního umění, i řada současných umělců se nechává sportem inspirovat.

Od počátku se olympismus spojuje s hudbou. Jak jsme uvedli, v rámci OH se v uměleckých soutěžích v letech 1912 – 1948 utkávaly o medaile také různé hudební žánry (zpěv, kompozice). Hudební stránku však mají různé další olympijské aktivity. Především to je při zahajovacím a závěrečném ceremoniálu her, kdy hudební doprovod bývá prestižní záležitostí. Svým dílem přispěli renomovaní skladatelé (např. zázračné dítě A. Mathieu, označovaný za kanadského Mozarta minulého století na ZOH 1988, A. Lloyd Webber, enfant terrible světového musicalu, jako nosná byla použita i hudba operní) a interpreti (např. F. Mercury, J. Carreras).

K zajímavostem historie patří i osud olympijské hymny řeckého autora Spiridona Samarase. Poprvé ji za řízení samotného autora uvedlo devět filharmonických orchestrů a 250 členný sbor při premiéře novodobých her v Aténách 1986. Uvedení bylo přijato s nadšením, avšak pořadatelé dalších her ji nepoužili a až do roku 1956 byl výběr ponecháván na organizátorech. V roce 1955 vyhlásil MOV konkurz na novou hymnu, do kterého se přihlásilo víc jak 350 autorů ze 40 zemí. Vítězná skladba Poláka Michala Spivaka se poprvé hrála při zasedání MOV v Melbourne 1956 a také při zahajovacím a závěrečném ceremoniálu her. Nepřiměřené nároky spojené s autorskými právy však znamenaly, že MOV hymnu nemohl přijmout. O dva roky později vložil tehdejší předseda NOV Japonska R. Azum pozapomenutou Samasovu hymnu do programu 54. zasedání MOV (rozhodlo se na něm o přidělení her na rok 1964 Tokiu) a jednání hymnu schválilo jako oficiální.

Sport a umění mají mnoho styčných bodů v rovině estetické, přes rozdílné vývojové cesty nesou pečeť kulturních jevů. Estetická hlediska patří k významným kritériím zájmu o výtvarné umění a sport, obojí představují pole pro uplatnění kreativity. U obrazů, kreseb a grafik se to považuje za samozřejmost. Sportovní výkony obecně, ale zvláště v některých odvětvích a na vrcholové úrovni (gymnastika, skoky do vody, krasobruslení a jiné), představují jistý druh „dokonalosti“ a pohybové krásy. Lze hovořit také o „estetizaci“ sportu, vytvářenou oblečením, náradím a náčiním, barevným řešením, prostředím, jež ve svém celku vytvářejí vizuální kulturu.

Novou éru spojení sportu a umění zahájily televizní přenosy her (od římských OH 1960). Od skromných začátků mohou v současnosti dění na hrách sledovat miliardy televizních diváků. Přenosy vlastně také představují jistou uměleckou dimenzi olympismu a poskytují možnost – např. přenos ceremoniálů – představit světu kulturu hostitelského města, země a národa. Ať to byla Moskva 1980, Los Angeles 1984, Séoul 1988, Barcelona 1992, Atlanta 1996, Sydney 2000 či Atény 2004 – nebo hry zimní Sarajevo 1984, Calgary 1988, Albertville 1992, Lillehammer 1994, Nagano 1998, Salt Lake 2002, Atény 2004, Torino 2006, Peking 2008 televize zprostředkovala uměleckými prostředky kulturní informace o příslušných místech a zemích a

OLYMPISMUS

propagovala tak olympijské hodnoty jako fair-play, radost z úsilí, respekt, přátelství, harmonii těla a ducha.

V Antice byl „sport“ považován za důležitou formu kulturního výrazu, který reflektoval společenskou situaci. Reprezentoval také způsob organizace, respektování norem, hodnot, zkrátka civilizační úroveň. Ani dnes se tento obraz nezměnil. Sport je rovněž považován za důležitou formu kulturního výrazu a reflektuje rovněž jasně náš sociální vývoj, naši úroveň civilizace. Všichni, kdo mají co do činění se sportem, by měli udělat vše, aby to byl výraz skutečně kulturní. Tak, jak to mínil J. A. Samaranch: *„...přínos olympismu ve vývoji humanity je dvojitý: na jedné straně olympismus otvírá milovníkům sportu cestu ke kultuře a na straně druhé reprezentuje universální kulturu par excellence.“*

Vztah k umění je tradičním a stále aktuálním atributem také českého olympismu. Odráží se např. v delší smluvní spolupráci ČOV a Národního muzea a jeho Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu. Spolupráce má podobu dokumentární, propagační a také uměleckou, kterou reprezentuje především výstavní činnost. Z posledního období lze uvést např. hodnotnou expozici Sport v českém umění 20. století v roce 2003, tradiční výstavy při příležitosti OH a ZOH, výstavu k životnímu výročí Dany a Emila Zátopových, výstavu olympijských pochodní (ve spolupráci s Magistrátem hl.města Prahy) apod. Významným kulturním počinem byla výstava ke stému výročí založení ČOV v hlavní budově Národního muzea (1999), která přiblížila její nejvýznamnější události české olympijské historie, mnohé exponáty byly vystaveny poprvé. Katalog uměleckých předmětů muzea Signované kresby a obrazy Oddělení dějin tělesné výchovy a sportu z roku 2008 zahrnuje 2413 obrazů a kreseb, část z olympijské sbírky muzea prezentuje i samostatný CD.

Od samotného vzniku ČOV podporuje mezinárodní festival sportovních filmů Sportfilm Liberec (2008 už 11. ročník) a jeho zástupci působí v porotách festivalu. Za toto období byly do soutěže přihlášeny desítky snímků vysoké umělecké úrovně České republiky a řady evropských států. Do této oblasti patří i pořádání filmových přehlídek ČOV: např. v roce 1997 ČOV ve spolupráci s Francouzským institutem, MŠMT a FTVS organizoval týden francouzských krátkometrážních filmů se sportovní tematikou (Historie OH, Žena a sport, Zimní olympijské hry aj.), festival se těšil značné pozornosti. Opakovaně při příležitosti OH ČOA ve spolupráci s ČKO a s Národním filmovým ústavem pořádá přehlídky olympijských uměleckých i dokumentárně historických filmů.

ČOV spolu s Klubem sportovních novinářů a ČO a.s. pořádá ve spolupráci Národním muzeem a Magistrátem Hl.města Prahy výstavy profesionálních sportovních fotografů Sport foto. Od roku 1970 prošla původní soutěž řadou obměn. V posledních letech se ze soutěže stala výstava ucelených souborů fotografií sportovních fotografů. Ročník 2006 byl poctou jubilujícímu Jaroslavu Skálovi. Ročník 2007 byl věnován fotoreportérské legendě Karlu Novákovi, ročník 2008 další osobnosti Stanislavu Terebovi. V jednotlivých letech se dále představili další vybraní současní

OLYMPISMUS

fotografové. Ročník 2007 byl připraven jako putovní. Od roku 2003 je součástí soutěž Sport amatér foto, zájem je obrovský, pravidelně jsou přihlašovány stovky snímků.

V návaznosti na Sport foto a jako poctu legendám české sportovní fotografie ČOV ve spolupráci s ČO a.s. vydává umělecké kalendáře. Limitovaný náklad 100 kusů a osobně signovaný autorem přináší známé i unikátní černobílé fotografie. Umělecká úroveň kalendáře zaujala v letech 2007 a 2008 porotu soutěže časopisu Typografie a M.I.P. Group a.s. a tato drobná díla získala významná ocenění.

ČOV se nepřímou (dramaturgicky a scénaristicky) podílí i na filmové a televizní tvorbě. Např. film České televize „Kruhy na sněhu“ o historii zimních olympijských her, seriál medailonů o slavných českých sportovcích 20. století, televizní seriál: „Člověk ve sportu“ (P. Belšan) a další.

Vztah olympismu a umění se projevuje se i v drobných memorabiliích ČOV, ať už se jedná o odznaky, medaile, plakáty, kalendáře, grafické listy, na nichž se podílejí přední čeští výtvarníci (např. Kulhánek, Suchánek, Erazim, Kuklík, Hašková). Tato díla jsou nejen trvalou upomínkou významných olympijských událostí, ale mají také vlastní uměleckou estetickou hodnotu. V tom to směru začal jako člen ČOA vyvíjet činnost Klub olympijských sběratelů s cílem podporovat sběratelský zájem o olympijskou tematiku mezi sportovci a širší veřejností a napomáhat při budování jejich sbírek, angažuje se také při výběru nových olympijských symbolik.

Podobně lze hovořit i o poštovních známkách, dopisnicích a obálkách s přitisky. V České republice je to doména České asociace pro olympijskou a sportovní filatelii Olympsport, (člen České olympijské akademie a člen Mezinárodní federace pro olympijskou filatelii). Iniciativně spolupracuje při vydávání známek s Českou poštou, bohatá je i činnost výstavní domácí i mezinárodní (s řadou ocenění, svými exponáty se členové zúčastňují i tematických olympijských výstav při OH). Např. s velkým ohlasem se setkala také mezinárodní filatelistická výstava na počest 100. výročí ČOV nebo virtuální expozice v roce 110 výročí ČOV.

Do tohoto rámce lze řadit i některé publikace ČOV: např. oficiální reprezentační barevnou knihu Český olympismus - 100 let (Kössl, J. a kol., Olympia), publikace z Olympijských her nebo katalog výstavy „Sport v českém umění 20. století“ (1999). Umělecky hodnotná je i kolekce olympijských plakátů od 1896 do současnosti (doplněno seznamem všech českých účastníků jednotlivých her), kterou ČOV vydal se souhlasem MOV. Audioprodukci posledního období ČOV reprezentuje CD (2008) s úvodním slovem čestného předsedy ČKFP M. Doležala, uměleckou formou prezentuje texty s tematikou fair play v podání A. Strejčka, doplněné kytarou Š. Raka.

Vztah sport a umění může být hlubší, než se na první pohled jeví. Diskutuje o něm zasvěceně a podnětně J. Černý (1968): „*Někdy to vypadá, jako by masová sportovní představení nahrazovala lidem do jisté míry umění. Jako by dramata hřišť a stadionů, v nichž se sází na riziko výhry či prohry, měla na masy diváků větší účinek než*

OLYMPISMUS

dramata jeviště či filmového plátna.“ Má však za to, že se jedná o nepřipustnou extrapolaci jevu, která vyplývá ze schopnosti sportu na sebe upozorňovat velice křiklavě, což možná přehlušuje skutečný význam umění a jeho funkce v životě moderní společnosti. Co má umění a sport společné a co je naopak odlišuje? Pro příklad svých úvah volí Černý sport a divadlo: „V obou případech divák přihlíží, je vtahován do hry, identifikuje se často s hráčem či hercem, přijímané hodnoty jsou však jiné. V divadle jde především o to, co se ve hře ukazuje, co se v ní říká, sděluje, jaká je pravda. Sportovec se podobá spíše artistovi, ukazuje, jak se hra dělá, nezjevuje pravdu, pozornost je soustředěna na způsob hry a na její výsledek. Cílem divadelního představení je, abychom si odnesli napětí hry s sebou ve vědomí, pravda umění se otevírá až za hrou samotnou. Ve hře sportu jsme zaujati samotnou hrou, její momentální přítomností. Umění usiluje být životem, v divadelní hře nejde o hru, ale o život sám (hra, kterou dává Hamlet hrát kočovnou tlupou herců své matce, není hrou pro hru, pro potěšení z průběhu a výsledku, je skalpelem, odhalujícím pokrytectví, krutost násilí). Umění hledá pravdu – v tom se liší od sportu – pravdu odhaluje tím, že je hrou na pravdu. I sport je svým způsobem uměním a čím víc je uměním, tím více vyniká jeho krása a pod jejím dojmem ustupuje původní „agonální“ cíl: vítězství či porážka. V umění jde o vítězství pravdy, ve sportu o vítězství silnějšího. Samozřejmě vítězství pravdy je vždy trvalejší než vítězství silnějšího. Sportovní fair play však umožňuje velice názorně a srozumitelně seznámit každého s tím, jak doopravdy silnější, fyzicky i duševně zdatnější a lepší vítězí. Ne vždy tomu tak je v životě, kdy vítězství je často vítězstvím něčeho, co tuto sílu předstírá, demonstruje, co je často více násilím než silou, hrubostí než nadáním. Hra ve sportu zjevně a pro každého srozumitelně tuto nepravdu „vážného“ života demaskuje a nabízí pravdu přímo. V tom je také hodnota sportu jako hry a v tom je i jistá souměřitelnost s hrou jako skutečným uměním. Umění sděluje určité pravdy, prožitky, jež mají ve vztahu k životu trvalou hodnotu, podstatné je, co se chce říci a tím patří divadelní prožitek nejen přítomnosti, ale i budoucnosti. Sportovec koncentruje pozornost na provedení výkonu a jeho výsledek. Napětí, očekávání, otevřenost výsledku jsou okamžité, prožitek je neopakovatelný, patří minulosti, sport se manifestuje událostmi. Nicméně obojí – umění i sport obohacují život člověka.“

(Autor: Josef DOVALIL.)